

Міністерство освіти і науки України
Хмельницька обласна рада
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницький
гуманітарно-педагогічний коледж»
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Сучасна дитяча література: реалії і перспективи

*Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції*

19 квітня 2023 р.

Хмельницький – 2023

Рекомендовано до друку рішенням кафедри української мови і літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (протокол № 9 від 27.05.2023 р.)

Рецензенти:

Скрипник Надія, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри української філології Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»;

Демченко Наталя, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Павлішена Людмила, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови і літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна дитяча література: реалії і перспективи». 19 квітня 2023 р. Хмельницький: ХГПА, 2023.

У даному посібнику розкривається зміст основних літературознавчих термінів та понять, які характеризують специфіку художньої літератури, своєрідність літературного процесу як в українській, так і зарубіжній літературі.

© ХГПА, 2023

ЗМІСТ

Атаманчук Валерія. ВИКОРИСТАННЯ ІГОР НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	5
Більчук Марина. МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ВИВЧЕННЯ ЖИТТЄВОГО ТА ТВОРЧОГО ШЛЯХУ ПИСЬМЕННИКА	9
Беспалько Дарія. ПОГЛИБЛЕННЯ УЯВЛЕНЬ УЧНІВ ПРО ЖАНРИ ДАВНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ПРИКЛАДІ ОРАТОРСЬКОЇ ПРОЗИ	13
Василевич Інна. ТЕМА ВІЙНИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ	18
Гаврилюк Лілія. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРИЙОМІВ РОБОТИ З ДИТЯЧОЮ КНИЖКОЮ У ФОРМУВАННІ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	22
Гордієнко Анна. КІНОЕКРАНІЗАЦІЯ В ЛІТЕРАТУРНІЙ ОСВІТІ ...	25
Гучок Надія. СПРИЙМАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	27
Давидченко Інна. ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30
Драчук Вікторія. КАЗКОТЕРАПІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ. ЧИ СПРАВДІ ЦЕ ЕФЕКТИВНО?	33
Єрємінна Анна. ГРА ЯК НАВЧАЛЬНИЙ МЕТОД ПРИ ВИВЧЕННІ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36
Карасевич Оксана. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ТРАДИЦІЇ, СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	38
Кондратенко Лариса. УКРАЇНСЬКА МІФОЛОГІЯ ТА ДЕМОНОЛОГІЯ У СУЧАСНІЙ ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ	41
Корнійчук Дарина. ЧИ ВАРТО НА УРОКАХ ВИКОРИСТОВУВАТИ ТВОРИ ДЕ ПОКАЗАНО СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НА ПРИКЛАДІ «МИКОЛЧИНІ ІСТОРІЇ»	44
Корчинська Оксана. ФОРМИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ КНИГИ В УМОВАХ НУШ	46
Косовська Ольга. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО МОВЦЯ І ЧИТАЧА ЗАСОБАМИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЧИТАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	49
Кришук Валентина. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕОЛОГІЗМІВ У ТРИЛОГІЇ МАРИНИ ПАВЛЕНКО «РУСАЛОНЬКА ІЗ 7–В...»	53
Мазурок Орися. ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ УЧНІВ 5 КЛАСУ НУШ	59
Мельник Вікторія. ЧИ КОРИСНА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛІТЕРАТУРИ В ШКОЛІ .	62
Нікітова Інна. ОЧИМА ПИСЬМЕННИЦІ-ЕМІГРАНТКИ КАТЕРИНИ ПЕРЕЛІСНОЇ	64

Олійник Любов. ПРОБЛЕМАТИКА ПІДЛІТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ТВОРЧОСТІ МАРИНИ ТА СЕРГІЯ ДЯЧЕНКІВ	67
Омелянчик Тетяна. ДИТЯЧІЙ КНИЗІ ЖИТИ!	70
Павлішена Людмила. ПОВЧАЛЬНИЙ ПАФОС ТВОРУ САШКА ЛІРНИКА «КАЗКА ПРО ГАНДРЕЯ І ЯНИЧАРСЬКИЙ СКАРБ»	72
Панасюк Марія. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ІСТОРИЧНУ ТЕМАТИКУ НА ОСНОВІ ПОВІСТІ «ТАЄМНИЦЯ КОЗАЦЬКОЇ ШАБЛІ»	75
Приступа Даша. РОЛЬ ХУДОЖНЬОЇ ФАНТАСТИЧНОЇ ПРОЗИ У ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДУ ПІДЛІТКІВ	77
Пурей Анастасія. ФОРМИ Й МЕТОДИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ	79
Рижикова Діана. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	83
Скрипник Надія, Кудина Наталія. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД КАЗКОВИМ ЕПОСОМ У П'ЯТОМУ КЛАСІ ЗА ПРОГРАМОЮ НУШ	86
Слівінська Марія. ВСЕВОЛОД НЕСТАЙКО – ГОГОЛЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	91
Слободян Аліна. ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТІВ ПІДЛІТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	93
Слюзко Валентина. ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ	97
Соломоненко Дар'я. ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СЕРЕД ЮНАЦТВА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	99
Філінюк Валентина. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ОБРАЗІВ УКРАЇНИ ТА РІДНОГО КРАЮ В ДИТЯЧІЙ ПОЕЗІЇ ПОДІЛЬСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ ЛЮДМИЛИ САВЧУК	102
Фролова Дар'я. КАЗКА ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	106
Худзик Вікторія. АВТОРСЬКА РЕЦЕПЦІЯ АЛЬТЕРНАТИВНОГО МИНУЛОГО УКРАЇНИ У РОМАНІ ОЛЕКСАНДРА ІРВАНЦЯ «ХАРКІВ. 1938»	109
Чайчук Дана. ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙМАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	112
Шаварська Марина. СПЕЦИФІКА ТА ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	115
Шамрай Анастасія. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУТОВИХ КАЗОК	117
Швець Тетяна. ДОСВІД ДИТЯЧОЇ КНИГИ У ТВОРЧОСТІ АНДРІЯ КУРКОВА	119

3. Слижук О. Стратегії шкільного вивчення української історико-пригодницької прози для підлітків / *Література. Діти. Час. Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва*. 2021. № 7. С. 183-192.

4. Слижук О., Яценко Т. Методичні рекомендації щодо вивчення української літератури в 2022/2023 навчальному році. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/733051/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC.%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%20%D0%9B%D0%86%D0%A2%202022-23.pdf> (дата звернення: 18.03.2023).

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД КАЗКОВИМ ЕПОСОМ У П'ЯТОМУ КЛАСІ ЗА ПРОГРАМОЮ НУШ

Скрипник Надія

кандидат філологічних наук,
завідувач кафедри української філології
Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»;

Кудина Наталія

заступник директора з виховної роботи,
учитель української мови та літератури
Комунального закладу «Вінницький ліцей № 22»

Українська література як мистецтво слова є носієм потужного заряду духовної енергії, здатна передавати загальнолюдські й національні цінності від покоління до покоління, культивувати їх у людській душі, допомагає формувати сильний, комунікабельний характер, широкий світогляд, особисту культуру, збагачувати внутрішній світ людини, спрямовувати морально-етичний потенціал, розвивати інтелект, творчі здібності, естетичний смак [1].

Зміст і структура модельної навчальної програми «Українська література» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти розроблені відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020) і Державного стандарту базової середньої освіти (2020).

До аналізу історії, стану і перспектив розвитку української дитячої літератури або літератури для дітей та юнацтва останнім часом звертається все більше дослідників, зокрема В. Гутенна, З. Жук, О. Єфімов, А. Качан, О. Папуша, С. Присяжнюк, Р. Стаднійчук. Сьогодні у сучасній українській дитячій літературі України, не можна не помітити позитивних зрушень, адже з'явилася плеяда талановитих дитячих письменників: Зірка Мензатюк, Леся Воронина, Марина Павленко, Олександр Дерманський, Ніна Воскресенська,

Вадим Карпенко, Олесь Ільченко, Олександр Гаврош, Іван Андрусак, Ірен Роздобудько, Галина Пагутяк, Любко Дереш, Марина та Сергій Дяченки, Володимир Рутківський, Євген Білоусов, Анатолій Качан, Ганна Чубач.

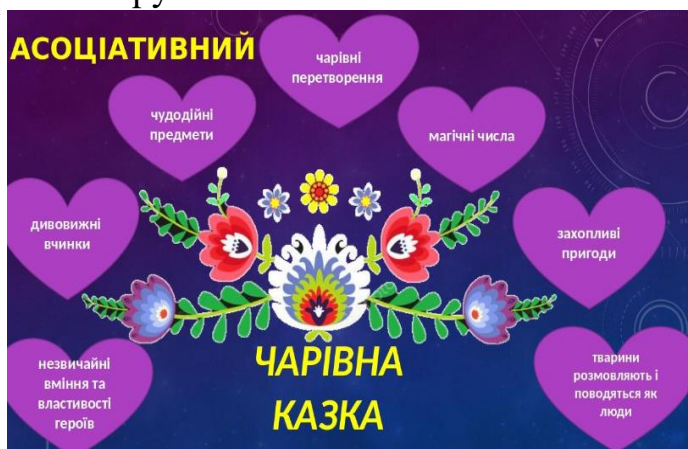
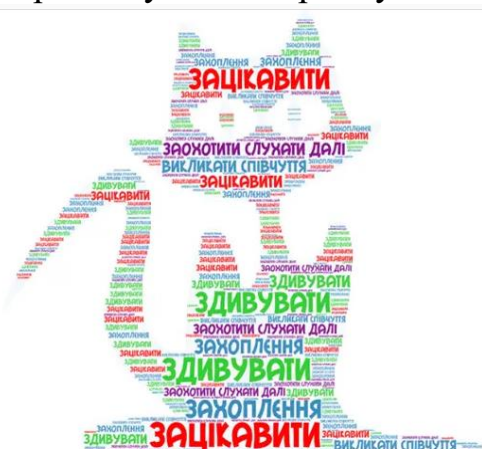
Навчальний матеріал у 5 класі згруповано за тематично-жанровим принципом із дотриманням хронологічної послідовності. У нашій розвідці ми спробуємо охарактеризувати розділ «Народні та літературні казки».

Опановуючи специфіку казкового епосу, учні вивчають такі твори, як: 1. Народні казки (види народних казок – казки про тварин, героїко-фантастичні (чарівні), соціально-побутові). 2. Українська народна казка «Яйце-райце». 3. Літературні казки: Іван Франко. «Фарбований Лис». 4. Леся Українка. «Лелія». 5. Валерій Шевчук. «Чотири сестри». 6. Позакласне читання: Народні казки (за вибором учнів). Кримсько-татарська народна казка «Золоте яблуко» (переклад Данила Кононенка). Василь Королів-Старий «Хуха-Моховинка». Лариса Письменна «Як у Чубасика сміх украли». Юрій Ярмиш «Летюче дерево». Віктор Близнець «Земля Світлячків» 14 (скорочено). Зірка Мензатюк «Арніка». Марина Павленко «Хатка для Нехайка. Юлія Смаль «Казка про Горошку» (Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.), 2021 рік).

Учасники освітнього процесу розглядають поняття казка як фольклорний жанр, його жанрову специфіку та різновиди. Вчені вважають, що казка – один з небагатьох жанрів, який дозволяє об'єднати дорослого і дитину, це засіб соціалізації дитини, має профілактичну функцію (виховання здорового способу життя) тощо. Казка виражає суспільний досвід людей, відображаються найкращі риси нашого національного характеру, вчить як жити на світі, розрізняти добро і зло в житті, стати мудрішими, духовно багатшими. Казки навчають дітей жити на основі морально-етичних принципів, допомагати іншій людині, прагнути до своєї мети, бути справедливими, поглиблює почуття любові та поваги до батьків. Виховним моментом на таких уроках є розгляд характеристики героїв казок. Можна побачити, яким персонажам народ симпатизує в казках, що схвалюється, а що засуджується, які риси характеру повинна мати людина [6, с.121].

Народна казка, як своєрідний жанр усної народної творчості, сягає своїм корінням у найдавніші часи людської історії. Термін «казка» вперше вжито у граматиці Лаврентія Зизанія «Лексисъ сиречь речения» (1596), народна казка змальовує переважно людей і все те, що їх оточує. Українська народна казка несе в собі пафос гуманістичних і патріотичних ідей, глибоку віру в перемогу добра і справедливості, чудодійну силу високої моралі й героїчного подвигу. Наприклад, під час вивчення української народної казки «Яйце-райце» можна запропонувати учням виконати як традиційні завдання, так і нетрадиційні. Ознакою казки «Яйце-райце» є **гіпербола** – навмисне перебільшення рис героїв твору для посилення художнього впливу на слухачів і читачів. Зокрема, у цій чарівній казці дівчину-змію наділено такими вміннями: вона ж бо змогла за

одну ніч засіяти поле, зібрати врожай, а на ранок – спекти паляницю. Упродовж вивчення цієї теми можна проводити такі форми роботи, як урок-гра у формі інтерв'ю, урок із груповою формою роботи, урок-змагання, урок-естафета. Під час вивчення матеріалу вчителі можуть формулювати питання як навчального, так і виховного характеру, наприклад: 1. Поміркуйте, з якою метою в казках використовують гіперболу. Створіть «Хмару слів».

2. Що посіяли цар жайворонок і цариця миша? 3. Розташуйте назви епізодів у послідовності подій казки. 4. Зверніться до тексту твору. Прочитайте продовження казки від слів «Ото летять та й летять, прилітають до його дядька» до слів «Ото вона йому гарненько загнала той скот у яйце, заліпила славно яйце і дала йому в руки.». 5. За ілюстраціями Валентини Мельниченко установіть послідовність подій казки. 6. Об'єднайтеся в групи, висловіть припущення, наведіть аргументи на доказ, презентуйте свою роботу однокласникам та однокласницям. Як могли б розвиватися події у казці, якби чоловік зробив лише якийсь один із цих учинків: або був дуже обережним і не розбивав яйця, або не давав зміюці обіцянок? 7. Поміркуйте, чому казка починається розповіддю про війну птахів і звірів. 8. Обґрунтуйте міфологічні уявлення наших предків, пов'язані з яйцем. 9. Які символічні значення мають яйце, миша, орел, жайворонок на території України. 10. Гра Відгадай слово». ЦРЦ ЦР Рл СтРлЦ (цариця) (цар) (орел) (стрілець). Казка «Яйце-райце» вчить дітей розрізняти добро і зло як у казках, так і в житті, виховує гуманістами, духовно багатими людьми.

Літературна казка – це авторський художній твір, в основі якого лежить захоплива вигадана історія, що об'єднує елементи дійсності і фантастики. Зокрема, твір Лесі Українки «Лелія». Тема – розповідь про хворого хлопчика та царицю ельфів – Лелію, яка знайомить його із чарівним світом квітів та деталями панського і селянського побуту. Чого навчає казка «Лелія»? Навчає нас цінувати красу, жити в злагоді з природою, не боятися труднощів, сумлінно працювати, вміти почувати себе щасливим.

Словесне малювання

- Розгляньте опис Лелії. Які відомі художні засоби використовує авторка, щоб ми могли уявити героїню казки?
- Чи легко написати портрет за допомогою фарб, прочитавши цей опис?
- Як називається такий словесний опис?

Літературне лото

Розглянь ілюстрації художниці Лариси Іванової. Відтвори сюжет казки «Лелія» за ілюстраціями, розмістивши їх у тому порядку, у якому відбуваються події в казці.

V. Закріплення набутих знань, умінь та навичок.

Літературний диктант. Дайте коротку відповідь на питання.

(правильна відповідь - 1 бал)

- Серед дійових осіб казки Лесі Українки «Лелія» - Павлусь, Лелія, Мар'яна, панночка, Івась, батько панночки, ельфи – зайвим є...
- Чому хлопчику наснилася саме найстарша ельфа?
- Яке чарівне перетворення відбулося із Павлусем?
- Спочатку Ельфа полетіла з Павлусем до...
- Чи помічає красу лелій молода панна?
- Назви дві-три риси характеру панночки.
- Звідки у садочку Мар'яни взялася біла лелія?
- Як почувається молодша сестриця Лелії в садку Мар'яни?
- Чи щаслива Мар'яна, працюючи у своєму садочку?
- Чи щасливі дівчата, які тяжко працюють, виготовляючи штучні квіти?
- Чим закінчується казка?
- Доведи, що «Лелія» Лесі Українки – це літературна казка.

Казка-притча – це твір, у якому поєднані ознаки як казки, так і притчі. Валерій Шевчук. «Чотири сестри». 4 сестри символізують 4 пори року. Чому навчає казка «Чотири сестри»? Цей твір вчить тому, що любов до рідної людини перемаже будь-яке зло. Ідея твору: утвердження, що перемога добра над злом стає можливою лише за умови щирої любові та прагнення добра.

Під час вивчення філософської казки-притчі, пропонуємо виконувати такі завдання з учасниками освітнього простору:

Валерій Шевчук "Чотири сестри"

• **Літературознавча скринька**

Казка-притча - це алегоричний твір повчального змісту, в якому діють вигадані персонажі та є фантастичні елементи.

Алегорія - приховування рис людини за образами тварин, рослин, явищ природи. Використовуючи алегорію, автор "оживлює" неживі предмети

<https://learningapps.org/watch?v=phdkzt5522>

Проскануй qr-код та виконай вправу

Валерій Шевчук "Чотири сестри"

Прослухайте музичні композиції Антоніо Вівальді, присвячені порам року

<https://youtu.be/nkEmcNP3j-M>

<https://youtu.be/rLppz1TF46o>

<https://youtu.be/-qAYpvFwcks?t=11>

<https://youtu.be/GAhWOe5-PAY>

Антоніо Вівальді - італійський композитор

Слухай музику із заплющеними очима та думай про природу. Які картини природи ти уявив?

8. Вправа «Синтез думок».

Учні об'єднуються у 4 групи за порами року. Кожна група працює над певним образом, випишуючи із тексту цитати до героїнь, а також узагальнює риси їхнього характеру.

Пора року	Імена героїв	Опис із тексту	Риси характеру
Зима			
Весна			
Літо			
Осінь			

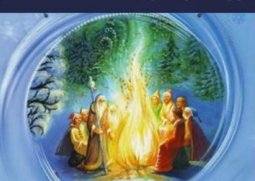
9. Вправа «Поєдинок».

Продовжити думку «Ця героїня найкраща, тому що...»

• Чи схожі Білосніжка і Снігова Королева? Які спільні й відмінні риси Золотоволосої та Герди ти б виокремив / виокремила?

• Чи нагадує твір «Чотири сестри» народну казку «Про лиху мачуху й дванадцять місяців»? Думку обґрунтуй.

Гра «Відгадай казку за малюнками».

11.Кроссенс.
З картинок, що є у дітей на столі, учні складають кроссенс.

Українська дослідниця С. Русова зауважувала: казка «природно відповідає вимогам дитячого розуму, а ті людські відносини в казках такі прості й зрозумілі, що дитина може щиро співчувати лихові й недолі, радіти перемозі й щастю казкових героїв» [4, с. 203]. Структура сучасного уроку літератури: На початковому етапі заняття оголошуємо тему й мету уроку. Вступне слово вчителя та музична ілюстрація допоможуть учителю створити особливий емоційний настрій. Повторюємо здобуті у початковій ланці знання про народні казки, казкарів-оповідачів, різновиди казок у формі бесіди та таблиці, яку здобувачі освіти заповнюють на дошці. Зберігаючи народні традиції казкової оповіді, виразно читаємо казку на уроці. Пропонована система запитань під час вивчення казки спрямована на виявлення й осмислення інтелектуального й емоційного сприйняття змісту казки. З'ясування назви казки. Важливо знайти на уроці час і для словникової роботи, адже п'ятикласники мають знати, що у народних казках можуть трапляються застарілі слова. Основні види освітньої діяльності на уроці літератури сприятимуть засвоєнню змісту чарівної казки. Це робота над технікою виразного читання, складання плану й анотації, написання відгуку про казку, перекази різного виду, усні й письмові відповіді на запитання тощо. Сприймання здобувачами освіти ілюстрацій художників до українських казок має особливу цінність у виховному впливі, адже ілюстрації до казок допомагають збагатити художній досвід п'ятикласників, розширити їхній світогляд про національну культуру та народні звичаї. Закріплюючи набуті знання, учитель може провести урок із розвитку мовлення, наприклад, творча робота, самостійне складання казок. Такий вид роботи навчає дітей відтворювати в уяві художні картини твору, виховує бажання допомагати іншим та прагнути до справедливості, розвивати стійкі читацькі інтереси п'ятикласників, на прикладі героїв казок зосередитись на моральних акцентах у них, на проблемі вибору людиною своєї життєвої позиції і моральної поведінки, плекати в дітях культ героїчної особи на прикладі героїв казок, виховує співчуття, високі моральні якості [2, с. 48].

Особливого педагогічного та виховного значення надавав казці В. Сухомлинський. У школі він створив «Кімнату казок». У ній видатний педагог намагався відтворити казковий світ із його таємничістю і чарівними героями. Казка, на думку Василя Олександровича, – активна творчість, яка охоплює всі сфери духовного життя дитини, її розуму, почуття, уяви, волі. Діти розуміють, що казкові герої видумані, але носії добра і зла викликають у душі

дитини чи схвалення чи осуд. Завдячуючи казці, дитина сприймає світ не тільки розумом, але й почуттям. Саме у ній вона знаходить реальну форму виявлення своїх духовних сил [5, с.105].

Казки допоможуть дітям у старших класах краще й глибше сприйняти й зрозуміти деякі твори Тараса Шевченка, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського. Узагальнюючи тему, можна зробити театралізований урок будь-якої казки, цікавим є для дітей елемент уроку-суду, на якому будуть судити негативних героїв та тим самим досліджувати елементи людської поведінки та риси характеру, вміти давати свою оцінку [3, с.14].

Отже, розвиток творчої активності учасників освітнього простору на уроках української літератури – це процес прогресивних змін, які відображаються у кількісних, якісних і структурних перетвореннях особистості як цілісної системи і полягає в керованому розвитку її креативних здібностей шляхом пробудження інтересу до творчої діяльності, оволодіння методами творчого отримання знань, формуванням індивідуального стилю творчої поведінки.

Список використаних джерел:

1. Бакунець Г. В. Розвиток творчих здібностей учнів (з досвіду роботи). Рідна школа. 2012. № 2. С. 36–38.
2. Житник Б. О. Методичний poradник. Форми і методи навчання. Харків : Основа, 2005. 128 с.
3. Котляренко Н. М. Творче мислення учнів: формування, розвиток, перспективи. Рідна школа. 2009. № 29. С.14–16.
4. Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори. Київ : Освіта, 1996. 303 с.
5. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори : У 5 т. Київ, 1977. Т. 3.668 с.
6. Чупринін О. О. Усі уроки української літератури в 5 класі. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 334 с.

ВСЕВОЛОД НЕСТАЙКО – ГОГОЛЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Слівінська Марія

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова та література)
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Науковий керівник: **Слюзко В.І.**, кандидат педагогічних наук, доцент

Сучасну українську дитячу літературу ми не можемо уявити без талановитого Всеволода Зіновійовича Нестайка, письменника, твори якого ніколи не втратять своєї актуальності й популярності. Андрій Любка називає його «добрим янголом української літератури». [4]